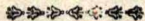

Ο ΡΗΓΑΣ
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΤΑΚΤΩΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ Γ. ΤΕΡΤΣΕΤΟΥ.

Αύγουστος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ

Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείως.

1844.

Ο ΡΗΓΑΣ.

Επιθυμία ποῦ ἤθελε ἐπιθυμήσουν οἱ περίφημοι ἄρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ σοφοὶ καὶ μεγαλόψυχοι ἄνδρες ὄλων τῶν αἰῶνων καὶ πάσης φυλῆς, καὶ τῆς ὁποίας ἐπιθυμίας ἡ ἐκπλήρωσις ἤθελε γεννήσει εἰς τὴν καρδίαν των ἀβασίλευτον εὐφροσύνην, ἔργον ποῦ θέλει ἀθνατίσει καὶ ἀποθεώσει ὁ ἀκοίμητος ἔπαινος τῶν μεταγενεστέρων ἐτελέσθη ἐφέτως εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 1844. Εἰς τὴν πατρίδα τοῦ κάλλους, εἰς ταῖς ρίζαις τῆς Κεχροπίας ἀκροπόλεως, πλησίον τῆς ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, ἐντὸς τῆς ἐσίας τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ κόσμου, ἀπέναντι τῆς Ποικίλης Στοᾶς, ὅπου ἐζωγραφίζονταν ὁ Στρατάρχης τοῦ Μαραθῶνος νὰ διαλαλῇ τὸ σημεῖον τῆς μάχης, ἐψηφίσθη τὸ

πολίτευμα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Ἡ ἐξ ἀμνημονεύτου καιροῦ ὑπόληψις τοῦ ἔθνους, τῆς ἀξιοτήτός του δηλαδή εἰς τὰ συμβούλια τῆς εἰρήνης καὶ εἰς τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους ἐπεκυρώθη καὶ εἰς τὴν ἡμέραν μας· τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἠχολόγησαν ἀπὸ τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν χριστιανῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸ φέσι τὸ Ῥωμαῖκο ἰσοδυναμήσε κατὰ τὴν δόξαν μὲ τὴν περιεφραλαίαν τὴν ἑλληνικὴν. Ἡκούσαμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν ῥήτορας ἀγαθοὺς, εἶδαμεν ὀπλαρχηγοὺς περιβοήτους νὰ προστατεύουν τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ εἰς τὴν πάτριον διάλεκτον μὲ τόσον πείσμα, ὅσον ἄλλοτε συμπλεκόμενοι μὲ ταῖς φωτιαῖς τοῦ ἐχθροῦ, ἀπὸ ταῖς ὁποῖαις ἂν γλύτωσκον δὲν τοὺς γλύτωσεν ἡ θέλησίς των, ἀλλὰ μοῖρα ἀγαθὴ διὰ νὰ τιμῆσουν ἀκόμη στὰ ζῶντα των τὴν γῆν ποῦ τοὺς ἐγέννησε καὶ τοὺς ἀνέθρεψε.

Δύο ἄνδρες (τοὺς ὁποίους χλωροπενθεῖ τὸ ἔθνος) οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες ἔλειπαν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ὀμήγυριν, ἀλλὰ γλυκὺ ἀκρόαμα ἦτον βέβαια εἰς τὰ πλησιόχωρα τῆς Συνελεύσεως δίδυμα μνήματα, ὅσκις φοραῖς ἡ εὐαισθησία τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑλ-

λάδος ἀνέφερε τὰ ἱερὰ ὀνόματα τῶν χρηστῶν πολιτῶν Κολοκοτρῶνη καὶ Ζαΐμη.

Τὰ δάκρυα ποῦ ἔχυσεν ἀπὸ χαρὰν ὁ Κορίνθιος Δημάρατος ὅταν εἶδε τὸν νέον τῆς Μακεδονίας καθήμενον εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ξέρξου, τὰ δάκρυα αὐτὰ ἤρμιζαν καὶ καλῆτερα εἰς τὸν φιλοθεάμονα τῆς Συνελεύσεως. Ὁ ἐνθρονισμὸς τῶν Μακεδόνων εἰς τὸ Περσικὸν Βασίλειον μαρτυρεῖ τὴν ἀνδρείαν τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ τῶν συστρατιωτῶν του, ἡ ἑλληνικὴ Συνέλευσις ὁμοίως φανεροῖν ἠρωϊσμοὺς καὶ νίκην. Καὶ τῆ ἀληθείᾳ μόλις κλείουν ἔτη 24 ποῦ ἡ ἐλευθερωμένη γῆ ἦτον μεστὴ ἀπὸ τοὺς φιλοπολέμους ἀπογόνους τῶν ὑπερηφάνων κατακτητῶν, πλην τώρα ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι ἀποκρίνονται οἱ ἀντίλαλοι τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Μὴ γένοιτο νὰ λαλήσωμεν φράσιν ὑβριστικὴν ἐναντίον τῶν φονευμένων ἀνδρῶν· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι τὸ ἄροστρον τοῦ γεωργοῦ τζακίζει κάθε χρόνον τὰ κόκκαλά τους σπαρμένα εἰς τὰ χωράφια τῆς πατρίδος. Ἡ ἑλληνικὴ Συνέλευσις κηρύττει ἀκόμη ὅτι ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ὠργανίσθη, καὶ μόνον οἱ νομοθετικοὶ ὄργα-

νισμοὶ καὶ τὰ ἤθη ὁ νόσχοςται τὰ πιστὰ τοῦ μεγα-
λείου καὶ τῆς μακροβιότητος τῶν ἔθνων· ἀλλὰ ποῖον
ὄργανισμὸν ἐδέχθησαν οἱ ζῶντες τῶν Ἑλλήνων;

Δὲν εἶναι βέβαια μόνον αἰτία ἐπαίνου, ὅτι εἰς τὰ
1844 ἐψηφίσθη πολίτευμα Ἑλληνικόν, ἀλλὰ λόγος
θαυμασμοῦ, πηγὴ θάμβους καὶ μεγαλορροσύνης τὸ
εἶδος τοῦ πολιτεύματος ποῦ ἐθεσπίσθη.

Πολιτεύονται ἀπὸ τὴν σήμερον οἱ Ἕλληνες μὲ
σύστημα ποῦ χύνει τὴν χριστιανικὴν ἰσότητα εἰς τὸν
πολιτικὸν βίον τῶν ἀνθρώπων· ὁ λόγος τοῦ φρονί-
μου Τερτουλιανοῦ, ὅτι ἕνας Καῖσαρ δὲν δύναται νὰ
ᾔναι χριστιανὸς (μὴ δυνάμενος ὡς Καῖσαρ ν' ἀγα-
πῇ τὴν ἰσότητα) ἔχασε τὴν ἀλήθειάν του, ἀκυρώθη
καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν τῆς 3ης
Σεπτεμβρίου. Ἔχομεν Καίσαρα ποῦ εἶναι ἀπλῆ ἀρ-
χὴ πολιτικὴ τοῦ κράτους, προσηκυνητῆς καὶ αὐτὸς
τοῦ σκῆπτρου τοῦ νόμου, καὶ ὁ νόμος εἶναι πάλιν
τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἐκκλησίας τῶν πολιτῶν. Ἡ κα-
τήχησις τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐντὸς τοῦ Ἀρείου Πά-
γου εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1844,
πλὴν πόσον χάσμα κειροῦ ἔκτοτε, πόση ἀλλοτριό-

της ἔργων, πόσον κουδούνισμα ἀλύτων εἰς τὸ δου-
λικὸν σκοτάδι! ἴσως ἡ πολυετία, οἱ αἰῶνες ἀποτε-
λοῦν ἕνα ἀπομεσήμερον, ἕνα ἡμερονούκτιον ἀνθρώπι-
νον εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Θεοῦ! Ἄρμωξεν οἰκοδο-
μημένος νὰ ᾔητον ὁ Ναὸς τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἐντὸς
αὐτοῦ νὰ ψηφισθῇ τὸ ἑλληνικὸν πολίτευμα· τὸ δά-
κτυλον τοῦ Ὑψίστου κρατεῖ ἀνικταῖς θαρῶ ταῖς
θύραις ἄλλου ναοῦ χριστιανικοῦ διὰ νὰ ὀργανισθῇ
τελειωτικῶς ἡ ὀλομέλεια τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Τὸ νέον πολίτευμα καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκρίθη ἀπὸ
τὴν ἐπιστήμην ὡς τὸ τελειότερον· δὲν εἶναι μοναρ-
χία ποῦ ἔχει εὐκόλως ἐνδεχόμενον τὸν δεσποτι-
σμὸν, δὲν εἶναι ἀριστοκρατεία ποῦ τεκνογονεῖ τὴν
ἐθνομίσητον ὀλιγαρχίαν, οὔτε δημοκρατεία ποῦ κα-
τεβαίνει εἰς τὴν ἀνόσιον ὀχλοκρατείαν, ἀλλὰ ἔχο-
μεν τὴν ἐνεργητικότητα καὶ τὸ ταχύ τῆς μοναρχίας
μὲ τὸν βασιλέα, τὴν μετρημένην φρόνησιν τῆς ἀρι-
στοκρατείας μὲ τὴν Γερουσίαν, καὶ τὸ πῦρ τὸ θεῖον
πῦρ τῆς δημοκρατείας μὲ τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπρο-
σώπων.

Ὁψιμογένηται καρπούμεθα τὰ μαθήματα τῶν

προγενεστέρων· εἶδα τὸ παράθυρον ἀπ' ὅπου ὁ δῆμιος ἐτίναξε κρατῶντας τὴν ἀπὸ τὰ μαλια τὴν αἵματωμένην κεφαλὴν τοῦ Καρόλου πρώτου· συγχὰ εἰς τὸ σκοτάδι βαθειᾶς νυκτὸς διὰ τὰ ἀκροάζωμαι εἰς τὴν γαλήνην τὴν διδασκαλίαν τοῦ παρελθόντος καιροῦ, ἐδιάβηκα ἀπὸ τὸ ἔδαφος ὅπου ὑστερήθη τὴν ζωὴν ὁ Ἰσ' Λουδοβίκος, καὶ τὰ τύμπανα τοῦ στρατηγοῦ τῆς ἔθνοφυλακῆς δὲν μοῦ ἔφραζαν τὴν ἀκοὴν νὰ μὴν ἀκούω τὰ λόγια τοῦ ἀτυχοῦς ἡγεμόνος· εἶδα τὸν τόπον ὅπου ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐκαλύφθη μὲ τὴν χλαμύδα του διὰ τὰ δεχθῆ τὰ μαχαίρια τῶν συνομωτῶν, ἀλλὰ εἶδα καὶ τ' Ἀθηναϊκὰ ἀνακτόρια τοῦ πρώτου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, εἶδα τὸ ὑποκείμενον γῆπεδον καὶ ἐμακάρισα τὴν φρόνησιν καὶ τὸ φιλόλαον τοῦ ἡγεμόνος καὶ τὴν ἐνεργητικότητα τῶν ζώντων Ἑλλήνων.

Ἡ Μοῦσα ἐπιστάτρια τῶν ἱστοριῶν ἔγραψεν εἰς τὴν νύκτα τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἓνα διήγημα, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνθρωπίνων συμβάντων ἔχει τόσον κάλλος ὅσον εἰς τὴν τάξιν τῶν ὡραίων ποιημάτων τὰ ἄσπρα τῶν τυρλοῦ τῆς Ἰωνίας, ἢ

τὸ χρυσόπλαστον ἐλεφάντινον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἄγαλμα τοῦ Φειδίου· τὸ κάλλος, τὸ εὐτύχημα ἐκείνης τῆς νυκτὸς εἶναι ὅτι ἠνοίγετο ἡ θύρα εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος — ποῦ νὰ ἔλθῃ; καὶ τί νὰ κάμῃ; . . . νὰ νομοθετῇ τὰ πάτρια. Οἱ ἀθάνατοι ἄνδρες ποῦ εἰς ἐκείνην τὴν νύκτα ἀριστοῦργησαν καὶ ἔσωσαν τὴν Ἑλλάδα, κατέλευσαν ἀνελεημόνως (δὲξαι παντοτεινὴ εἰς τὰ ἔργα των!) τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν, ἀλλ' ἐφύλαξαν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὸν Μονάρχη.

Γέννημα τῶν κινδύνων τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἐστάθη ἡ Συνέλευσις· ἤρχισε μῆνα Νοέμβριον καὶ ἐτελείωσε Μάρτιον μῆνα μὲ τὸν ὄρκον τοῦ Βασιλέως.

Θέλω τώρα νὰ ἐξετάσω τί ἔκαμεν αὐτὴ ἡ Συνέλευσις καὶ ποῖον πνεῦμα τὴν ἐκυρίευσεν· ἀλλ' ἐν πρώτοις πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ σκάφος τῆς Κυβερνήσεως, ἅμα συνέβη ἢ μεταβολή, εὐρέθη σκάφος χωρὶς ναύκληρον εἰς ἀγρίαν θάλασσαν καὶ νυκτερινὸ σκοτάδι. Ἐβυστήθη τὸ Ὑπουργεῖον μὲ τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρόν του, ἦλθεν ἡ Συνέλευσις, ὠργάνισεν, ἐνομοθέτησε.

Δύο λογισμοί, δύο αίσθήματα ἐβασίλευσαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Σύνουδον, μία ὁρμὴ πρὸς τὸ τέλειον, καὶ μέγας πόθος ἠθικῆς. Αὐτὴ ἡ σμίξις μαρτυρεῖ τὸ γνήσιον τῶν ζώντων τῆς ἑλληνικῆς τῶν καταγωγῆς. Σοφία καὶ ἀρετὴ εἶναι τὸ αἰώνιον προσφάγι τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἐπὶ τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου τὸ ἑλληνικὸν μὲ τὴν προθυμίαν πρῶτον ἐδέχθη τὸν χριστιανισμόν. — Εἴσθε τέλειοι καθὼς ὁ πλάστης σας στὸν οὐρανόν. — Μόλις ἤχησεν αὐτὴ ἡ διδασκαλία εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ χαρὰ τῶν Ἡλουσίων ἐπλημύρισε τὴν ἑλληνικὴν καρδίαν. Ὁ γέροντες ποῦ εἰς τὰ παραπόταμα τοῦ Ἰλισσοῦ, ὁ μαθητὴς του ποῦ εἰς τὴν χλόην τῶν περιβολίων τῆς ἀκαδημίας ἐδίδασκαν τοὺς νέους εἶχαν προετοιμάσει τὴν πατρίδα εἰς τὴν ἀρχαίαν τοῦ θεοῦ εὐαγγελίου· τὰ παλικάρια, ἡ κορασιαῖς ποῦ εἰς τοὺς πρώτους καιροὺς τῆς πίστεως ῥίγνονταν βροχὴ εἰς τὰ θηρία τοῦ ἀμφιθεάτρου τῆς Ῥώμης, ἦτον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γεννήματα γῆς Ἑλληνίδος. Ἡ θεαίαις ψυχαῖς ἐξώφλιζαν εἰς τὸ αἵματωμένον ἀλῶνι χρέος Ἑλληνικόν, σφράγις μὲ αἷμα τῆς ἀρετῆς.

Πόθεν τὸ αἰώνιον τῆς φιλοκαλίας, ὁ ἔρωσ τῆς σοφίας, ἡ ἀγνὴ συνειδήσις εἰς τὴν ἑλληνικὴν καρδίαν; νομίζω εἴτε ἀφορμῆς τοῦ καθαρῦ οὐρανοῦ, τῆς εὐτυχισμένης γῆς, εἴτε ἐκ θεοῦ προορισμοῦ τὸ φιλάρετον αὐτογεννεῖται· εἰς τοὺς κατοίκους ὡς φύσει ἐβλάστησεν ἀπὸ τὰ σπλάγγχνα τῆς γῆς ἀχίρωτον αὐτοποιὸν (καθὼς σιχουργεῖ ὁ Σοφοκλῆς) τὸ δένδρον τῆς εἰλαίας. Πλακόνου μελίτσια βραχέων εἰς τὰ ἱερὰ χῶματα, κυριεύει ἀμαρτία, προδοσία, πρόληψις, σιγᾶ ὁ Ἑλικῶνας, μαραίνονται ἡ δάρναις, κόρπει τὸ σπαθί· — Ὁ ἐθνισμὸς μένει! ὅθεν καὶ εἰς τὸν χειμῶνα τῶν 1844 ἡ Συνέλευσις δὲν ἀπίστησεν εἰς τὰ ἐθνικὰ προσόντα σοφίας καὶ πρόνοιαν ἠθικῆς.

Ἡ σοφία τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐδικρίθη ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς Κυβερνήσεως ποῦ ἐπροτίμησεν, ἐκλίετο κυβερνήσιν, ἡ ὁποία μεστὴ ἀπὸ τὰ παθήματα καὶ τὰ μαθήματα πολλῶν γενεῶν, αἰώνων, νεωτέρων καὶ ἀρχαίων συγγραφέων δὲν ἀνήκει πλέον εἰς ἓνα ἢ ἄλλο ἔθνος, ἀλλὰ εἶναι κοινὸν ἀγαθὸν τοῦ κόσμου καὶ ὡς ἰνδριάντας στημένους εἰς τιμὴν τοῦ ἀνθρωπίνου νοός.

Σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ συστήματος εἶναι ἡ ἐλευθερία, ἢ κλένας νὰ μὴν ᾔναι ἀνώτερος τοῦ νόμου, ἀλλὰ ὁ νόμος νὰ ᾔναι βοήθεια, φωτισμὸς καὶ ζυγὸς πάντων. Μόνον σύστημα ἀρμόδιον διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὡς λαὸν ὀρεγόμενον μεγάλα ἀνδραγαθήματα, τὰ ὁποῖα ὅπου δὲν εἶναι ἐλευθερία, δὲν γίνονται. Ὁ χωρισμὸς τῆς ἐξουσίας νομοθετικῆς, ἐκτελεστικῆς καὶ δικαστικῆς εὐρέθη ὅτι ἀσφαλίζει τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ ἔνωσις τῶν τριῶν ἢ τῶν δύο δυνάμεων εἰς ἓνα πρόσωπον μορφώνει τυραννίαν. Ὁ χωρισμὸς ὅμως τῶν τριῶν δυνάμεων εἰς τὸ συνταγματικὸν σύστημα δὲν ὁμοιάζει νησίᾳ χωρισμένα ἀπὸ βελθὸ πέλαγος, ἀλλὰ μᾶλλον εἶναι ὡς μεγαλόπολις σχισμένη ἀπὸ ποταμοὺς τὴν ὁποῖαν συνδέουν μεγαλοπρεπεῖ λαοφόρα γεφύρια. Εἰς αὐτὸ τὸ σύστημα ὑπακούεται καὶ ὑπάρχει ἡ κυριαρχία τοῦ ἔθνους, ἐπειδὴ τὰ δύο μεγαλήτερα στοιχεῖα τοῦ Κράτους ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων εἶναι δυνάμει τῆς ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ· μόνον μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πρώτου Βασιλέως χαρίζεται εἰς τὴν οἰκογένειάν του τὸ προνόμιον τῆς δια-

δοχῆς πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κλονισμῶν ποῦ ἤθελε συντροφεύουν τὴν ὄφρανίαν τοῦ θρόνου καὶ τὴν ἐκλογὴν ἄλλου σκηπτροῦχο.

Τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸν αἰῶνά μας δὲν ἐχειράσθη νὰ τὴν κηρύξῃ κήρυκας εἰς τὰ ἴσθμια, οὔτε τὴν ἐπλάτυν ἡ συνθήκη τῆς 6 Ἰουλίου· ἀλλὰ ἂν ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ αὐτονομία ἀγοράζονται μὲ αἷμα, φόρος αἵματος ἔγινεν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐσχηματίσθη τὸ ποσὸν τῆς ἀγορᾶς. Τὰ προοίμια τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος θὰ περιφανεύονται εἰς ταῖς ἱστορίαις τῶν ἔθνῶν, καυχώμενα τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, τοὺς περιβοήτους θανάτους τῶν στρατηγῶν, τὰ χιλιάρμενα τοῦ ἐχθροῦ, κυνηγημένα ἀπὸ τὰ σιταροκάραβα (ἀλλὰ εἰς τὸ κατὰ τρωμα ἦτον ἡ ψυχὰς τῶν ἡρώων!) καυχώμενα τὴν αἰχμαλωσίαν, τὴν σφαγὴν τῶν γυναικῶν, τῶν παιδιῶν χάριν τῆς δόξης τοῦ παλαιοῦ μεγάλου ὀνόματος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Κυριαρχία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐνεργεῖται ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ἀπὸ τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων, ἀπὸ τὴν Γερουσίαν καὶ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον.

Πρέπει να δημολογήσωμεν μίαν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ἔχει τὴν μεγαλύτεραν βαρῦτητα εἰς τὸ κράτος, μὲ τὸ νὰ ἦναι οἱ Βουλευταὶ ἀπραβίαστοι εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων τῶν ὡς ὁ Βασιλεὺς, μὲ τὸ νὰ λαμβάνη κατὰ τριετίαν ζωὴν ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς κυριαρχίας, ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ διότι ἀποφασίζοντας ἡ Βουλὴ τὸν ἐτήσιον δασμὸν, δύναται ἀρνούμενη τὴν συνδρομὴν τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον νὰ φέρη ὅσην ἐπιθυμεῖ μεταβολὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Εἶναι φανερόν λοιπόν, ὅτι καὶ τὰ μεγαλύτερα καλὰ καὶ τὰ μεγαλύτερα κακὰ ἤμποροῦν νὰ γεννηθῶσιν ἀπὸ τὴν Βουλὴν, ὡς ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ τὴν ζωογονεῖ.

Εἶναι τρόπος ἀλάθηστος ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ μὴν σφάλῃ· ἅς ἐξετάσῃ καὶ ἅς μελετήσῃ τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους· ὁ ξενόφρονος δὲν τὸ γνωρίζει, ὁ ἀγορασμένος τὸ καταπατεῖ, ὁ ἀδύνατος τὸ προδίδει, ἀλλ' ὅποιος τὸ μάθει καὶ τὸ ἀγαπήσῃ σώζει τὴν πατρίδα καὶ τὸ γένος, ἢ τοῦ μένει ἢ τύχῃ τοῦ Λεωνίδου ποῦ νικημένος χαίρει στέφανον νικητοῦ. Τὸ ἐθνικὸν μυστικὸν εἶναι ὁ νοῦς, ὁ ἀγραφὸς νόμος

τῆς αὐξήσεως καὶ μεγαλείου ἐνὸς τόπου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πηγάζουν, μὲ τὸ ὁποῖον νὰ συμφορῶνται οἱ γραπτοὶ ὄργανισμοὶ τῆς ἐπικρατείας. Ὡς σπειρὶ γεννήματος σπαρμένον εἰς τὸ χωράφι, παρμολογῶς μία ἀλήθεια ἐθνικὴ γεννᾷ θησαυροφόρον ἀστᾶχου ἰδεῶν.

Θαρρεῖ ὁ Βουλευτὴς ὅτι ἡ οἰκονομία εἶναι τωτῆριον διὰ τὸ κράτος; ἅς ἀναλογηθῇ μὲ αὐτὸν τὸν ὅσιον στοχαστὸν ὅλα τὰ νομοθετικὰ του μέτρα. Οἱ καταγέλαστοι Ἕλληνες τῆς ἀντιβασιλείας ἐσταμαρῶντο μὲ στολαῖς ἀργυραῖς, ἀεροπετοῦσαν μὲ τὸ κυμάτισμα τῶν πτερῶν τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ οἱ παράφρονες δὲν ἐννοοῦσαν ὅτι ἐκεῖνα τὰ ἀτήμια ἦτον πηγμένα μὲ δάκρυα καὶ αἷμα Ἑλληνικόν. Ἐφεξε τέλος πάντων ἡμέρα εὐτυχησμένη διὰ τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν, ὁ λαὸς ἐκλέγει τὴν Βουλὴν του, ἡ Βουλὴ ἔχει τὴν παντοδυναμίαν ὡς ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, μία πολιτικὴ Ἑλληνικὴ θέλει σχηματισθῆ, ὡς φύλλα δένδρου μακρυμένα εἰς τὸ φθινόπωρον θὰ πέσουν καὶ θὰ γίνουν κονιορτὸς τῆς γῆς τότε φρονήματα παράξενα, ἀνθεθνικά, ἀνόσια,

τῶν προληπτικῶν λογισμάτων, τῶν νέων σοφιστῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Ἑλληνας Βουλευτὴς καθήμενος εἰς τὴν βουλευτικὴν του ἔδραν ἄς ἀγροικῆ τὴν σάλπιγγα ποῦ ἤχησε διὰ νυκτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Καρπενησίου, ἄς βλέπῃ τοὺς περιβοήτους στρατηγούς Καραϊσκάκη καὶ Νικηταρῶν μὲ γένεια κρυσταλισμένα εἰς τὴν Ἀράχθον νὰ θάπτουν εἰς τὸ χιόνι καὶ εἰς τὸ αἶμα τὸν βάρβαρον νικητὴν τοῦ Μεσολογίου, ἄς ἀκούῃ τὰ τρία πουλάκια ποῦ θρηνηλογοῦν τὸ μαρτύριον τοῦ Διάκου,

«Ὁλόρθον τὸν ἔστησαν»

Κε' αὐτὸς χαμογελοῦσε.»

Τὴν ἀνδρείαν ποῦ ἐκεῖνοι εἶχαν εἰς τοὺς πολέμους, ἄς τὴν δείξουν οἱ Βουλευταὶ εἰς τὰ συμβούλια τῆς εἰρήνης, ἱστομίαν ἔχει ἢ μία ἀνδρεία καὶ ἢ ἄλλη, καὶ ἀπὸ τὰς δύο σώζονται τὰ ἔθνη· ἔχει καὶ ἢ εἰρήνη τοὺς πολιτικούς ἡρώας τῆς! Ἡ ἐπιθυμητὴ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διανομὴ τῆς γῆς ἄς λάβῃ τέλος καὶ ἀρχὴν, ἄς λείψουν οἱ ἄδικοι φόροι, ἄς γείνη φτινὴ Κυβέρνησις, ἄς ὀργανισθῇ ἢ ἔθνος

φυλακὴ, ἄς τιμηθῇ μὲ δικαιοσύνην ὁ πολύδακρυς ἀγῶνας. Οἱ Βουλευταὶ τῶν χιλίων ἑκατοσίων τεσσαράκοντα τεσσάρων ἄς μελετήσουν καλὰ ὅτι αὐτὰ τὰ ἐλεύθερα ἀκροθαλάσσια τῆς Ἑλληνικῆς σερραῆς, ὅτι οἱ μακάριοι πολίταις τῆς ἐλευθέρας γῆς εἶναι εἰς τὴν ἰδίαν ἱστορικὴν περίοδον ποῦ ἦτον οἱ Ῥωμαῖοι ὅταν ἐδίωξαν τοὺς Ταρκύνιους, οἱ Ἀθηναῖοι ὅταν ὁ Σόλων ὀργάνισε τὴν Ἀττικὴν καὶ ὁ Λυκοῦργος ἐνομοθέτησε τὴν Λακεδαίμονα.

Ἡ Γερουσία εἶναι ἓνα σῶμα ὑποπτον εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ὅθεν μέγα ἐγκώμιον θὰ ἀποκτήσῃ ἂν δὲν πηδῆσῃ ποτὲ τὰ ὅρια τῆς φρονήσεως. Ἐπαινετὴ εἶναι ἢ ἑλληνικὴ ἀγχίνουα ὅταν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος ἐπεριώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν Γερουσιαστῶν. Ποτὲ δὲν δύναται νὰ σχηματισθῇ μία πλειοψηφία ἐπίβουλη τῆς ἐλευθερίας, αὐτὴ ἢ πλειοψηφία ἂν ἐμορφόνετο ἤθελε συντριφθῇ ὡς γιὰ τὴν ἐνώπιον πανελληνίου μίσους.

Τὸ συνταγματικὸν σύστημα εἶναι πλουτοφόρον ἀσφαλείας, ἀλλὰ τὸ κυβερνητικὸν σκάφος ταξιδεύει αἰώνιος εἰς ἀρρισιμένον κύμα, σώζεται ὅμως καὶ

νικᾷ τοὺς κινδύνους τῆς ὀδοιπορίας, ἔτιν ὁ Βασιλέας, ἡ Βουλὴ, ἡ Γερουσία, οἱ Ὑπουργοὶ πληρόνουν τὰ καθήκοντά των μὲ καθρότητα ψυχῆς.

Ὁ Βασιλεὺς ἐκλέγει δικαστάς, κάμνει πόλεμον καὶ εἰρήνην, χαρίζει ζωὴν εἰς τοὺς καταδικασμένους, στρατολογεῖ, διαλύει τὴν Βουλὴν, τὴν συγκαλεῖ, ἀλλὰ κἀνένα ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἄλλα βασιλικά δικαιώματα δὲν ἐνεργεῖ χωρὶς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἡ αἰτία εἶναι τὸ ἀπαρχάριστον τοῦ προσώπου του, διὰ τὸ ἦναι ἀπαρχάριστος πρέπει νὰ ἦναι ἀναίτιος, ὅθεν νὰ μὴν πράττη αὐτοπροσώπως, ὁ Ὑπουργὸς πέρονει ὅλην τὴν εὐθύνην. Ὁ νόμος θέτει τὸν Βασιλέα εἰς αἰθέρα καθρόν καὶ ἡλιοθάλακτον, πλὴν τὸν διατάττει νὰ μὴν καταβῆ ποτε εἰς ταῖς βρονταῖς καὶ εἰς τὴν τρικυμίαν τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς πυραμίδος τὸ Βασιλικὸν ὄμμα πρέπει τῇ ἀληθείᾳ ἄσκνον νὰ σημειώη τοὺς ἐξόχους ἔθνικοὺς ἄνδρας καὶ νὰ τοὺς ἐμπιστεύεται τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπικρατείας.

Οἱ Ὑπουργοὶ διοικοῦν καὶ ἐπειδὴ εἶναι ὑπεύθυνοι πρέπει νὰ ἦναι ἐλεύθεροι εἰς τὰ ἔργα των, κά-

μουν τὸ θέλημά των καὶ δὲν στέργουν εἰς τὰ θελήματα τοῦ Βασιλέως, ὁ Βασιλεὺς τοὺς παύει ἂν τὸ ἐγκρίνη, ἂν αὐτοὶ πάλαι κακοποιήσουν, προδώσουν τὸν θρόνον, σπείρουν διχόνοιαν εἰς τοὺς κατοίκους, φυλακίζονται, κρίνονται, καταδικάζονται.

Συνταγματικὸς Βασιλεὺς, ἀκινδύνως καὶ ἀτιμωρητὶ εἶναι βρέφος εἰς τὸ βυζὶ τῆς μητρὸς του, ἀτελής εἰς τὴν σωσὴν του ἡλικίαν, δὲν ἔχει εὐθύνην. Συνταγματικὸς Ὑπουργὸς ἐξ ἐναντίας ἂν κυβερνήσῃ μὲ πνεῦμα πατρίας, ἂν ξενοφρονῇ, ἂν ἀδικήσῃ ὅπως δῆποτε τὴν πατρίδα, μὴν ἐλπίσῃ νὰ ξεφύγῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ νόμου· πρὸ πάντων Ἕλληνας Ὑπουργὸς τοῦ καιροῦ μας μὲ τὸ νὰ μέλλῃ νὰ διοικήσῃ λαὸν αὐτουργὸν τῆς ἐλευθερίας του καὶ τόσα ἔτη ἀδικημένον εὐερέθισον λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον καὶ διψασμένον δικαιοσύνης καὶ εὐνομίας.

Τῆς Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ἦναι ὡς ὁμολογούμενα τὰ ἀκόλουθα·

Ἡ κυριαρχία εἶναι τοῦ ἔθνους, ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸν θρόνον, τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα εἰς τὴν οἰκογένειάν του, δίδει τὰ ἐπαγγέλματα τῆς ἐπικρατείας,

βασιλεύει καὶ δὲν κυβερνᾷ, οἱ Ὑπουργοὶ διοικοῦν, ἢ πλειοψηφία τῶν ἐκλογέων σχηματίζει τὴν Βουλὴν, ἢ Βουλὴ χαίρει τὴν μεγάλην βαρύτητα εἰς τὸ κράτος, ἢ Γερουσία ἄς ᾗναι ἀριστεῖον τῶν ἐξόχων Ἑλλήνων, οἱ δικασταὶ ἄς ἐφαρμόζουσιν τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, οἱ ἱερεῖς ἄς εὐχωνται τὸ νέον πολίτευμα συλλογιζόμενοι ὅτι εἶναι καθαρὸν προῖόν χριστιανισμοῦ· ἢ ἀδελφότης εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέννησε τὸ ἰσότημον τῶν δικαιωμάτων, ἢ ἰσότης τῶν ἀνθρώπων ὄλων ἐνώπιον Θεοῦ ἐγέννησε τὴν ἰσότητα ἐνώπιον τοῦ νόμου, καὶ ἄς πιστεύωμεν ὅτι ὑπάρχει θεία βουλὴ νὰ τελειοποιηθῇ ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς αὐτὸν τὸν ἀρχαῖον ποταμὸν τῆς ἠθικῆς τοῦ κόσμου νὰ τελειοποιηθῇ, νὰ χρησιμεύσῃ καθρέπτης τῶν ἄλλων ἢ Συνταγματικὴ κυβέρνησις. Καμμία κοινωνία χριστιανικὴ δὲν ἔτυχεν ἕως τώρα τόσης ἀρμοδιότητος δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν· ἢ δουλεία εἶχε πλάσει φυσικὴν ἰσότητα εἰς τὸ ἔθνος μας καὶ ἔπειτα κοινοὶ κίνδυνοι, θρίαμβοι, θάνατοι εἰς ἕναν πόλεμον τοῦ ὁποῖου σημαιοφόροι ἦτον οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ, ἔδεσαν

διὰ παντὸς ἀδελφικῶς τὴν ψυχὴν τῶν Ἑλλήνων. Ἄς μὴ παραλείψωμεν ὅτι καὶ ἐκ θείας μοίρας εὐρέθη νὰ κρατῆ τὸν Ὀρόνον τῆς Ἑλλάδος Βασιλέας φιλόανθρωπος, φωτισμένος, ὅθεν λάτρης τοῦ νόμου καὶ τῆς ἰσότητος.

Δὲν μᾶς λανθάνει λοιπὸν ἐξηγούμενοι ὅτι ἡ σοφία προέδρευε τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅταν ἐπροτίμησε τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα. Ἀπὸ εὐγλωττον καθηγητὴν, τὸν φιλέλληνα Κύριον Ἀμπέρ, ἤκουσα εἰς τὰ 1842, ὅτι ἡ ἀνοιξίς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, συλλογίζομαι τώρα ὅτι ἐπροφῆτευσεν τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου.

Ἄς κάμωμεν λόγον καὶ εἰς ποίαν περίστασιν ἢ Ἐθνοσυνέλευσις ἀπέκτησεν ἔπαινον προνοίας ἠθικῆς. Ἐπιπόλαιος παρατηρητὴς παραξενευθὴ ἴσως ἀκούοντας ὅτι στηρίζω αὐτὸ τὸ καύχημα τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ ψήφισμα περὶ ἑτεροχθόνων. Καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ εἰλικρινῶς, ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν μὴ ἐνοῶντας τὴν βαθεῖαν ἔννοιαν τοῦ ψηφίσματος ἐκαταθλιβόμενοι καὶ ἔλεγα, τὸ ἀρχαῖον ἀμάρτημα τοῦ ἔθνους εἶναι ἡ διχόνοια, αὐτὸ τὸ ψήφισμα δὲν τε-

λειοποιεῖ τάχα τὴν θανατερὴν πληγὴν; Ὁ Ἡπειρώτης Ἰωάννης Κωλέτιης ὠμίλησε μὲ τρόπον ὥστε νὰ κατεντροπιάσῃ φρικτὰ τοὺς ἔχοντας τὴν γνώμην ὑπὲρ τοῦ ψήφισματος. Ὁ περιβόητος ἄνδρας ἀνέστησε τὴν ἀρχαίαν εὐγλωττίαν, καὶ ἡ πρώτη Δημοσθενικὴ ἡμέρα τῆς Συνελεύσεως εἶναι ὁ λόγος του. Πρεπόντως ἐγκωμίασε τὸν ῥήτορα ὁ Πελοποννήσιος Πλαπούτας, λέγοντας, εἶθε νὰ τὸν ἀκούαμεν διαπαντὸς ὁμιλοῦντα, μᾶς ἀρέσσουν οἱ ῥήτορες, ὄχι οἱ δικηγόροι,

Ἄφοῦ ἔμως καλῶς ἐβάθυνα εἰς τὴν ἔνοιαν τοῦ ψήφισματος, καὶ ἄφητα κατὰ μέρος τὸ γράμμα, εἶδα πόσον ἡ ἔνοιά του ἦτον μεστὴ μεγάλης ἠθικῆς. Καθὼς τὸ τόξον βιγμένον ἀπὸ τὸν στρατιώτην ἔγραφεν, εἰς τὸ δεξιὸ ἄκρον τοῦ Φιλίππου, ὁμοίως καὶ τὸ ψήφισμα εἶχε γραμμένην τὴν διεύθυνσίν του — Εἰς τὴν λογιωτατοκρατείαν — Ἡ λογιωτατοκρατεία ἐστάθη ἡ ὀχιά ποῦ ἐδάγκασε τὸ ἔθνος εἰς τὰ νήπια τῆς ἡλικίας του, καὶ τοῦ ἐμάρανε χάριν καὶ νεότητα. Τί ἐστὶ λογιωτατοκρατεία, τί ἔκαμεν ἀπὸ τὰ προεόρτια τοῦ ἀγῶνος ἕως τὴν ἡμέραν τοῦ

ψήφισματος, πῶς τὸ ψήφισμα ἦτον ἡ ἄκρα προσπάθεια νὰ λάβῃ τὸ ἔθνος τὴν ποθουμένην ὑγείαν του, θέλει διηγηθῶ ἀπαθῶς καὶ ἀφόδως.

[Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἀκόλουθον φύλλον]

ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.

Θά ἔλθῃ καιρὸς εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἑλληνικὸς πόλεμος θά τιμηθῇ πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅτι δοξολογεῖται τὴν σήμερον· συχνὰ τὸ πρῶτ' ἀγχνη σκόνεται καὶ σκεπάζει τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὅταν ὁ ἥλιος ψηλώσῃ, σκορπάει ἢ καταχνιά, ξεχωρίζονται, φαίνονται τὰ δένδρα, οἱ κῆποι, τὰ σπήτια· Ὁ καιρὸς καὶ ἡ μελέτῃ ξετιμοῦν καλῆτερα τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων, διασκορπίζεται ὁ φθόνος, φεύγουν τὰ σκοτάδια, λάμπει ἡ ἀλήθεια· προσκυνητάρια τῶν μετὰ γενεστέρων θά γίνουν τὰ τεῖχη τοῦ Μετολογγιτοῦ, τὸ Δερβανάκι, ὁ Καθοντόρος, ἡ Ἀλαμάνα, οἱ αἰῶνες θὰ κηρύττουν εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι ποτὲ πόλεμος πλέον δίκαιος, πλέον ἀμίαντος, πλέον ἱερὸς δὲν ἐτίμησε φυλὴν ἀνθρώπων ἔσον ὁ ἑλληνικός.

Γράφει ὁ γέρον Κολοκοτρώνης εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του, ὅτι οἱ πόλεμοι μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν εἶναι ἐμφύλιοι πόλεμοι, καὶ ἡ γνώμη τοῦ μεγάλου Ἑλληνος ἔχει μεγάλην ὀρθότητα. Ἐπεριδιάβασα διὰ τέσσαρας ὥρας τὰ πεδία τῆς μάχης τοῦ Βατερλόου, δὲν ἐντρέπομαι νὰ εἰπῶ ὅτι ἐθαύμασα περισσότερον τὴν Γράναν τῆς Τριπολιτσᾶς.

Δὲν δύναμαι νὰ δικαιολογήσω οὔτε ν' ἀποσιωπήσω τὴν κακόνοιαν, τὴν ἀπονίαν τῶν πολιτικῶν διοικητῶν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οἱ ὅποιοι εἰς τόσα ἔτη εἰρήνης δὲν ἔκαμαν εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸ κατερημωμένον ἔδαρος τῆς Ἑλλάδος (τῆς γεννήτριας τῶν θαυμαστῶν κατορθωμάτων) δὲν ἔκαμαν ποσῶς πρᾶγμα ἀνάλογον τῆς ἡτύχου ἐποχῆς, ἓνα δρόμον δὲν ἔκαμαν, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἐχρειάζοντο εἰμὴ σφυρὶ καὶ πέτρας, καὶ ὁ ὁποῖος δρόμος ἤθελε χρησιμεύσει κἂν ὡς δεῖγμα τῆς καλῆς τῶν προαιρέσεως, ἂν εἶχον, ἐπειδὴ θὰ ἦτον ἀρχὴ καὶ καλὴ ἀρχὴ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ· ὁ καλὸς δρόμος ἤθελε δώσει εὐκολίαν εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν συχνὴν ἐντάμωσιν τῶν

κατοίκων, οἱ ἄνθρωποι, αὐταῖς ἢ πυροβολόπετραις τοῦ Δευκαλίωνος, δὲν ἀκτινοβολοῦν παρὰ μὲ τὴν σμίξιν, καὶ ὄχι ἀραιὰ καὶ ποῦ νὰ βλέπωνται· καὶ νὰ συνανατρέφονται.

Δὲν σχολιάζω τώρα αὐτὰ τὰ γενικὰ ἀδικήματα, προθυμοποιῶμαι μόνον ν' ἀναφέρω ζῶντας ἀδικημένους Ὁλληνας, ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ὁμοίων ἀκούω τὴν διήγησιν τοῦ βίου των. Ἐκθέτω εἰς τὸ παρὸν φύλλον ἑνὸς ἀπλοῦ στρατιώτου χωροφύλακος τῆς ἐκδουλεύσεως εἰς τὴν πατρίδα· αὐτὸς ἀφοῦ εὐρέθη σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους τῶν πολέμων, δὲν ἔλαβεν οὔτε χάλκινον ἀριστεῖον εἰς τόσῃν περίσσειαν μοιρασμοῦ. Προχθὲς εἶδα εἰς τὸν δρόμον τῶν Ἀθηνῶν μὲ πενιχρὰ φορέματα, πολὺ πλεόν πενιχρὰ βυθισμένη εἰς τὴν λύπην ὡμοίαζεν ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του, εἶδα τὸν ὄπλαρχηγὸν Δημοτζίλιον, αὐτὸς εἶναι, ἔλεγα, ὁ ἐνδοξος, ὁ φρόνιμος, ὁ πατριώτης στρατιωτικὸς, ποῦ ἀφοῦ ἔπεσε τὸ Μισολόγγι καὶ ἀπελπίσθη ἡ Ρούμελη, ἔστησε τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὸ Λεσθίμ, οὔτε γράμματι προσκυνημένων, τὰ ὁποῖα ἐδίχθηται, οὔτε

φόβος καὶ δῶρα ἐχθροῦ τὸν ἔπειταν νὰ προδώσῃ τὴν σημαίαν, τὴν ὁποίαν μάλιστα ἐζώσθη ὡς σινδόνι Θανάτου. Γαλαίπωση Ἑλλάς! τὰ ἀληθινὰ σου τέκνα θρέφονται μὲ τὰ δάκρυά των, παραλογοῦν ἢ παραμιλοῦν εἰς τοὺς δρόμους! εἶθε νὰ μὴν ἦτον ὁ ὄπλαρχηγὸς Δημοτζίλιος αὐτὸς ὁποῦ εἶδα, καὶ νὰ μὲ γέλασεν ἡ φυσιογνωμία, ἂν ὅμως ἦτον αὐτὸς, ἐλπίζω νὰ τιμῆτω τὸ ἀκόλουθον φύλλον μου μὲ τὴν βιογραφίαν του.

*Ἐκδουλεύσεις τοῦ Ἀθανασίου Ἀρτωνίου
Καλατζῆ.*

Ἐγενήθη εἰς τὸν Βῶλον κατὰ τὰ 1803, ἦτον λοιπὸν 17 ἐτῶν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐθνικοῦ πολέμου, καὶ τώρα εἶναι ἐτῶν 40· εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ἡλικίας του, ἀπὸ τὰ 17 ἔτη ἕως εἰς τὰ 40 ἐκινδύνευσεν, ἐπέπαισεν, ἐπληγώθη ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους του, δὲν ἀπέθανεν ἀπὸ τὰ πολλὰ παθήματα, ἀλλὰ ζῆ καὶ ὑπηρετεῖ ἀκόμη ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης τὴν πατρίδα.

Υψηροσία.

Εἰς τὰ 1821 εἰς τὴν μάχην τῶν Τρικέρων ἦτο μετὸν Ἀρχηγὸν Καρατάσον.

Εἰς τὰ 1822 εἰς τοὺς πολέμους τοῦ Γριποννησιῦ ἦτο μετὸν Ἀρχηγὸν Γριζώτην.

Εἰς τὰ 1824 ὅχι πλέον στρατιώτης, ἀλλὰ μπουλουχιτζῆς, ἦτο εἰς τὰ Τρίκορφα, καὶ εἶχε διὰ Ἀρχηγόν του τὸν Γιάννη Κώστα.

Εἰς τὰς μάχας τοῦ Πειραιῶς μετὸν Ἀρχηγὸν Γαρδικιώτην, καὶ ἐπληρώθη εἰς τὸ δεξιὸ πῶδι, ἐπληρώθη καὶ εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Χίου.

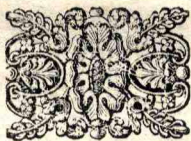
Ἦτο τέλος καὶ μετὸν μακαρίτην Στρατάρχην Ὑψηλάντην καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Πέτρας.

Ἐγγραφή χωροφύλαξ εἰς τὰ 1833 ἦτον καὶ εἰς τὸν Ἀχινιδὸν κατὰ τὸ 1836 ἕνας τῶν 18 χωροφυλάκων.

Ἐχει περὶ τῆς τιμίας του διαγωγῆς τὰ πλέον τίμια ἀποδεικτικά ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς χωροφυλακῆς.

Ἀπέναντι τῶν κόπων του τί βλέπομεν; δὲν ἔχει

οὔτε γάλικινον ἀριστεῖον, ἐνῶ εἶχε δικαίωμα διὰ ἀργυροῦν, ὡς πρῶην ἀξιωματικός· πρὸς τούτοις ἀπλοῦς στρατιώτης τῆς χωροφυλακῆς ἤδη ἔνδεκα ἔτη. Ὅποιος γνωρίσει ἐκ τοῦ πλησίον τὸν εἰρημέ-
νον Ἀθανάσιον, νοιώθει ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του τὸν φρόνιμον ἄνδρα, τὸν ἀληθῶς στρατιωτικόν, τὸν φιλοπάτριδα.

Πωλείται ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τοῦ
Κ. Α. Πουλῆ παρὰ τῆ Καπνικαρέα